

Společné stanovisko svazů bytových družstev ke schvalování a změnám stanov BD a SVJ v r. 2014

V souvislosti s novou legislativou činí bytovým družtvům (BD) a společenstvím vlastníků (SVJ) obrovské problémy proces schvalování stanov především z hlediska nejednotných stanovisek a postupu notářských kanceláří v této věci.

Jde zejména požadovaný počet přítomných a počet potřebných hlasů při schvalování přizpůsobení stanov BD nebo SVJ z hlediska příslušných ustanovení zákona o obchodních korporacích a nového občanského zákoníku a požadovaný počet přítomných a počet potřebných hlasů při schvalování stanov nově vznikajících SVJ.

Ze zřejmých důvodů je podle našeho názoru více než vhodné sjednotit stanoviska a postup notářských kanceláří při uplatňování požadavků na počet přítomných členů a na počet hlasů potřebných pro schvalování úprav ve stanovách BD a SVJ.

Obracíme se z výše uvedeného důvodu na Notářskou komoru ČR se žádostí o rozšíření níže uvedeného výkladového stanoviska mezi notářské kanceláře, přičemž tato věc je časově velice naléhavá (zejména pro termíny ZOK).

Pokud by Notářská komora ČR považovala za potřebné ještě projednat znění níže uvedených stanovisek, jsou představitelé legislativy oborových svazů a sdružení BD a SVJ ve spolupráci s MMR k tomuto projednání připraveni.

Bytová družstva

Bytová družstva mají povinnost přizpůsobit své stanovy do 6-ti měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních korporacích (ZOK) podle § 777 odst. 2 ZOK. Do stanov musí doplnit také náležitosti, které zákon jako povinné náležitosti stanov BD dosud nevyžadoval. Konkrétně se jedná zejména o podrobnější úpravu práv a povinností člena BD spojených s užíváním družstevního bytu podle § 731 odst. 1 písm. b) ZOK. V důsledku nesprávného výkladu § 731 odst. 2 ZOK, podle něhož pro změnu úpravy náležitostí stanov uvedených v § 731 odst. 1 ZOK se vyžaduje *souhlas všech členů družstva*, kteří mají s družstvem uzavřenu nájemní smlouvu na družstevní byt a kteří mají dle stávajícího znění stanov právo na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu, někteří notáři vykládají toto ustanovení tak, že již pro přizpůsobení stanov je potřebný souhlas všech členů BD - nájemců a členů BD, jimž vzniklo právo na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu. Stejně tak je neopodstatněné související stanovisko některých notářů, podle něhož se vyžaduje k přizpůsobení stanov BD ustanovením ZOK účast všech členů BD. Požadavky na souhlas všech členů BD s přizpůsobením stanov ZOK by mělo v praxi za důsledek, že ve většině BD by vůbec nebylo možné stanovy ustanovením ZOK přizpůsobit. V případě velkých družstev, která mají tisíce členů, a působnost členské schůze nahrazuje shromázdění delegátů, by bylo přizpůsobení stanov ustanovením ZOK prakticky vyloučeno.

Ustanovení § 731 odst. 2 ZOK nelze vykládat jinak, než že přizpůsobení stanov BD novým předpisům včetně doplnění údajů uvedených § 731 ZOK po 1. 1. 2014 provede BD formou změny stanov dosud obvyklým způsobem, přičemž o této změně stanov bude hlasovat nadpoloviční většinou hlasů přítomných nebo vyšším hlasovacím kvorem, pokud to dosavadní stanovy vyžadují.

Společenství vlastníků

V případě společenství vlastníků vyžaduje zákon souhlas všech vlastníků ke schválení stanov pouze v případě uvedeném v § 1200 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (NOZ), tedy pokud se zakládá společenství vlastníků po 1.1.2014 jiným způsobem než prohlášením nebo smlouvou o výstavbě.

Nutno dodat, že společenství vlastníků může být po 1.1.2014 založeno také podle zvláštního zákona č. 311/2013 Sb., o převodu vlastnického práva k jednotkám a skupinovým rodinným domům některých bytových družstev. Ustanovení § 24 odst. 3 zmíněného předpisu použití ustanovení § 1200 odst. 1 NOZ výslovně vylučuje, takže v těchto případech (jedná se o případy „odloženého“ vzniku SVJ v domech stavebních bytových družstev) souhlas všech vlastníků vyžadovat nelze.

Z výše uvedeného vyplývá, že **souhlas 100% vlastníků ke schválení stanov nelze vyžadovat ve všech následujících případech** (ačkoli je praxe řady notářů bohužel právě opačná):

- a) **ke změnám (přizpůsobení) stanov SVJ vzniklých ze zákona** (zákona č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů). To platí i v případě SVJ, která dosud vlastní stanovy nepřijala a nejsou zapsána v rejstříku společenství – tato SVJ se do doby přijetí vlastních stanov řídí vzorovými stanovami vydanými nařízením vlády č. 371/2004 Sb. (k tomu viz také stanovisko KANCL č. 10 - http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/PDF/Stanovisko-10.pdf). Budou-li tato SVJ přijímat vlastní stanovy, půjde ve své podstatě o změnu stanov, nikoli o přijímání stanov ve smyslu § 1200 odst. 1 NOZ za účelem založení SVJ. Změny (přizpůsobení) stanov SVJ vzniklých ze zákona budou přijímány *toliko hlasovací většinou určenou stanovami (vzorové stanovy vyžadují ¾ většinu hlasů přítomných na shromáždění – viz čl. VII., odst. 13 vzorových stanov)*.
- b) **k založení SVJ na základě zákona č. 311/2013 Sb. v domech stavebních bytových družstev**, pokud podíl družstva na společných částech domu klesne pod $\frac{1}{2}$ (u družstev, jejichž podíl na společných částech domu k 1.1.2014 činil 50% a více) nebo analogicky pod $\frac{1}{4}$ (u družstev, která měla na společných částech domu podíl 25% až 50%). V souladu s § 24 odst. 3 zákona č. 311/2013 Sb. se ke schválení stanov SVJ vyžaduje *souhlas nadpoloviční většiny hlasů vlastníků jednotek přítomných na shromáždění*.

K výše uvedené problematice doporučujeme nahlédnout do Pokynů č. 44 Českého úřadu zeměměřického a katastrálního ve znění účinném od 26.5.2014 (čl. 3 - bod 1.1.2, čl. 6 - bod a čl. 7 - bod 1.5) (viz <http://www.cuzk.cz/Predpisy/Resortni-predpisy-a-opatreni/Pokyny-CUZK-31-42/pokyny-44.aspx>) dále do stanoviska č. 1 Odboru bytové politiky MMR (viz http://www.mmr.cz/getmedia/3aa6f063-0fc9-4997-ae48ba48f5a7fe31/1_StanoviskoMMR-k-%C2%A7-24-zakona-c-311-2013-Sb.pdf).

V Praze dne 28. května 2014

Ing. Vít Vaníček, v.r.
předseda Svazu českých a moravských bytových družstev

Mgr. Martin Krah, v.r.
předseda správní rady Družstevního marketingového sdružení ČR

JUDr. František Lébl, v.r.
předseda Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků ČR